

- ◆ **Kelionės atstumas: 13,0 kilometro**
- ◆ **Kelionės pėsčiomis trukmė: 3 valandos**
- ◆ **Punktai: Pakruojis – Paežeriai – Akmenynė – Rozalimas**

Kelionės atstumas tik 13 kilometrų, todėl galite skirti šiek tiek daugiau laiko papusryčiauti, pasivaikščioti po patį Pakruojį, apsirūpinti dienos atsargomis, nes parduotuves rasite tik maršruto pradžioje ir pabaigoje. Na, o jei nuspręsite iš kart žygiuoti, įsitikinsite, kad ir pačiame Rozalime apstu lankytinų objektų, kuriuos galėsite apžiūrėti neskubėdami.

Pakruojis - miestas šiaurės Lietuvoje, pirmą kartą paminėtas jau 1531 metais, nors miesto teisės suteiktos gerokai vėliau - tik 1950 m. Miestas įsikūręs prie Kruojos upės, kuri ir yra šios vietovės krikštamotė. Miesto centre Kruoja patvenkta, todėl pakruojiečiai turi tvenkinį, o tvenkinyje - sala-pusiasalį, kuriame rengiamos šventės. Skirtingus upės krantus jungia trys kabantieji lieptai ir du tiltai. Dvigubas kabantis lieptas per Kruoją įtrauktas į kabančių tiltų Lietuvoje TOP 18.

Upės slėnyje įkurtas 14 ha **miesto parkas**, kuriame gausu medžio skulptūrų, suoliukų ir net treniruoklių. Pasodintas sakurų sodas. Kaip patys pakruojiečiai sako, jų parke galima ir pasitreniruoti, ir pakvėpuoti, ir persižegnoti, ir apsišlakstyti Kruojos vandeniu, o jei atsisėsite į Karaliaus sostą, tereikės susikaupti, sugalvoti norą ir jis būtinai išsipildys.

1887 m. pastatyta istorinė, neoromaninės architektūros bruožų turinti dvibokštė **Šv. Jono Krikštytojo mūrinė bažnyčia**. Bažnyčios bokštai matyti iš visų pusių, o varpai, sakoma, išbaido visus kerus. Bažnyčios statyba rūpinosi tuometinis bažnyčios klebonas S. Tamkevičius, jam padėjo parapijiečiai ir Pakruojo dvaro savininkas Ropas. Šv. Mišios laikomos sekmadieniais 9.00 val ir 10.30 val, šeštadieniais ir šiokiadieniais 17.00 val.

Didelę įtaką miesto atsiradimui turėjo **Pakruojo dvaras**, kuris turėjo daug šeiminių, bet dvarininkai fon Ropai, valdė Pakruojo dvarą nuo XIX a. pradžios, buvo ryškiausi iš jų. Jie dvarą išplėtė, užveisė didelį angliško stiliaus parką, parsivežė daug meno kūrinių. Pakruojo dvaras yra didžiausias iki šių dienų išlikęs dvaro pastatų kompleksas Lietuvoje, įtrauktas į Lietuvos kultūros paveldo objektų registrą ir įrašytas į Lietuvos rekordų knygą, kaip didžiausia saugoma dvaro sodyba.

Per karą dvare buvo įkurdintas vokiečių repatriacijos štabas, o po karo - tarybinis ūkis. Dabar dvaras atkurtas ir atgaivintas, o senuosiuose dvaro pastatuose verda modernus gyvenimas. Vaikščiodami po parko teritoriją rasite net keletą stendų, iš kurių galėsite pasimokyti dvariško elgesio taisyklių.

1801 m. Pakruojyje pastatyta **sinagoga** - seniausia iki šių dienų išlikusi medinė sinagoga

Lietuvoje, gyvenusių žydų atminimo statinys, kuris šiuo metu yra kruopščiai restauruotas, atkurta išpūdinga sienų bei lubų tapyba. Sinagoga pritaikyta kultūrinėms reikmėms.

Išėjimas iš miesto apie 2 kilometrus dviratininkų taku palei Statybininkų gatvę. Tako pabaigoje, šašlykinėje “Žarija” galite dar kartą išgerti kavos ar pasistiprinti tolimesniam keliui. Toliau, apie 1,3 kilometro reikia eiti plačia 149 kelio šalikele, kol pamatysite geltoną rodyklę sukti į dešinę. Nuo čia maršrute daug gamtos, greta vingiuojančio piligrimų kelio Paežerių miškas, toliau Rozalimo pušų šilas - tikra retenybė Vidurio Lietuvoje.

Maždaug ties pusiaukele atsivers **Laučių I tvenkinys**, o jame nedidelė sala, iškilusi kalvelė, vadinama Alkakalniu arba **Koplyčkalniu**. Teigiama, kad tame kalnelyje buvusios kapinaitės ir koplyčia, tik koplyčia vėliau nugrimzdusi. Ant kalnelio yra akmuo su duobutėmis - “velnio kulnų” atspaudais. Kalbėdavo, kad po tuo akmeniu yra paslėpta aukso. Akmuo šviesiai rausvo granito, dalis jo nusėta įvairaus dydžio dubenėliais, o dubenėlių konfigūracija panaši į žvaigždėto dangaus plotą aplink Paukščių taką. Šis akmuo įtrauktas į archeologinių vietų sąrašą (unik. kodas 16368), o Koplyčkalnis - į mitologinių vietų sąrašą (unik. kodas 5394).

Šiek tiek paėjėjus asfaltuotu keliuku, pamatysite nuorodą **Rozalimo miško parkas**, nuo čia iki pat Rozalimo miestelio driekiasi 4 kilometrų pėsčiųjų takas. Keliaujant šiuo taku susipažinsite su parke augančiais augalais, gyvenančiais paukščiais ir žvėrimis, mat įrengta net 18 informacinių stendų apie juos. Taip pat, jei nepraeisite pro šalį, pamatysite vieną garsiausių mitologinių objektų visoje Lietuvoje - **Zigmantiškių akmenį su Marijos pėda**. Šis legendomis apipintas akmuo nuo senų senovės laikomas šventu. Prie jo, anot vietinių žmonių, nuo neatmenamų laikų meldžiasi žmonės, prašydami sveikatos ir kitokių malonių. Nuo Rozalimo Švč. Mergelės Marijos Vardo bažnyčios žmonės keliais eidami iki čia nešdavo savo intensijas. Akmuo Valstybės saugomas (unik. kodas 5396).

Rozalimo pušynas - nuostabi poilsio vieta, parką puošia medinės skulptūros, įrengtos atokvėpiui ir biologinės įvairovės stebėjimui skirtos vietos, estrada ir net **Meilės alėja**.

Tako pabaigoje, ant pagrindinių vartų, palydės **trys varpai - Rozalimo simbolis**, vaizduojantis amžiną žemės ir dangaus ryšį.

Rozalimas yra vienas geriausiai išsilaikiusių Lietuvos medinių miestelių. Jis dėl savo unikalumo pripažintas urbanistikos paminklu. Miestelio vardo kilmė nėra aiški, tačiau pačio miestelio atsiradimas tiesiogiai siejamas su bažnyčia, kuri 1767 m. buvo pastatyta pagal Padubysio dvarininkų Adomo ir Rozalijos Drabišių fundaciją. Bažnyčia stovėjo pušyne, dabartinio miestelio vietoje ir apie

ją pradėjo kurtis gyvenvietė. Miestelio pavadinimas Rozalimas, kaip teigia legenda, atsirado nuo didiko žmonos vardo Rozalija.

Pušyno pakraštyje stovi didelis buvęs **Šapirų šeimos namas, dabar bendruomenės namai ir J. Čybo surinktų senovinių daiktų muziejus**. Greta puošnaus namo **Rozalimo kapinių koplyčia**, pastatyta apie 1803 m.

1794 m. miestelio centre pastatyta dvibokštė **Švč. Mergelės Marijos Vardo bažnyčia**. Bažnyčios šventoriuje ir greta jo gausu tautodailininkų kūrinių: Šv. Rozalijos skulptūra, paminklas Daugyvenės krašto kovotojams už Lietuvos laisvę, nemažai Kristaus atvaizdų. Vienas iš jų, bažnyčios fasado viršuje - tautodailininko J. Danausko Kristus. Bažnyčios viduje net 5 mediniai baroko formų altoriai ir juos visus galima apeiti keliais! Pagrindiniame altoriuje Švč. Mergelės Marijos paveikslas - Trakų Dievo Motinos paveikslas kopija, o viename iš šoninių altorių pastatyta stebuklinga Jėzaus Nazariečio skulptūra, kuri nuo pat pradžių garsėja stebuklais. Bažnyčią puošia labai realistiniai, išraiškingi Danausko šventieji, nešiojamieji altorėliai. O bažnyčios viršuje būtinai apžiūrėkite senovinius, tebeveikiančius vargonus su dumplėmis, į kuriuos oras anksčiau buvo minamas kojomis.

Šiauriau nuo bažnyčios, 1928 m. švenčiant Lietuvos Respublikos dešimtmetį, buvo įrengtas skveras, kuriame pastatytas paminklas žuvusiesiems už Lietuvos laisvę - dabar kelis kartus atgimęs **Nepriklausomybės angelas**. Angelas ilgainiui tapo miestelio puošmena ir simboliu, o skveras rozalimiečių traukos vieta. Tačiau tai ne vienintelė traukos vieta ir ne vienintelis angelas Rozalime. Visai netoliese - gražiai sutvarkyta sveikatingumo zona - treniruoklių kompleksas, kurį saugo medinio angelo skulptūra (L. Kernagio darbas). Kitas Rozalimo miestelio angelas sargas - gal net penkių metrų angelas su trimitu (skulptorius S. Ūsas).

Rozalime taip pat galite pamatyti nors ir apleistą, tačiau vieną iš nedaugelio, o šiandienos maršrute net antrą, išlikusią **medinę sinagogą** Lietuvoje, mat XIX a. ir Rozalime buvo pradėjusi kurtis žydų bendruomenė.

Miestelio pakraštyje žaliuoja Valstybės saugomas, šimtmečius menantis **Paminklinis Rozalimo ąžuolas**. Tai 25 m aukščio medis milžinas, turintis daugiau kaip 5,75 m apimties kamieną.

Dienos pabaigoje paragaukite **Rozalimo alaus** ar naminės giros.